

FIETS *Actief*

Laag Holland

Over de leuke
dingen van
het fietsen

INSPIRATIE

AFSTAPADRESSEN

OVERNACHTEN

AANBIEDINGEN

**3 KLEURRIJKE FIETSRUTES
+ KAARTEN & AFSTAPTIPS**

**EEN LANDSCHAP ALS
EEN KUNSTWERK**

Het water op

Afstaptip: huur een kano, fluister- of roeiboot om de Eilandspolder, Waterland en het IJperveld te doorkruisen. Of doe een vaarexcursie door het Wormer- en Jisperveld, het grootste aaneengeschakelde veenweidegebied van Europa.
laagholland.com

Coverfoto links: Amsterdam&Partners

Laag Holland is letterlijk de achtertuin van Amsterdam. Een streek rijk aan flora en fauna, met uitgestrekte veenweiden en groene weilanden, doorkruist door sloten en vaarten. Een waar paradijs voor fietsers met een warm hart voor natuur en historie.

Nóg een fijne route

De Aeën en Dieën-knooppuntenroute staat niet in deze gids, maar is zeker de moeite waard. Je fietst door het waterrijke veenweidegebied dat zich uitstrekt tussen Amsterdam en Marken, over verstilde landwegen en fietspaden. Op de dijk langs het Markermeer kan je blik eindeloos dwalen over het water.
laagholland.com

Tia van den Brink

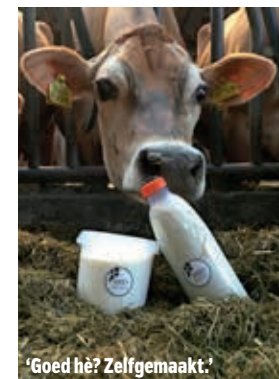
Dik Trom en het verdonken dorp

Het huidige Etersheim, met het schooltje van Dik Trom, ligt veilig achter de IJsselmeerdijk tussen Hoorn en Edam. Het oude dorp lag oostelijker en is na een dijkdoorbraak in de zeventiende eeuw verzwolgen door de Zuiderzee. Minimuuseum De Waterwolf in de Etersheimer Braakpolder toont vondsten uit 'het verdonken dorp'. etersheimerbraak.nl

Boerenijs

Wat doe je als boer als je melkprijs onder de maat is? Dan word je creatief met eigen melk. Jersey IJssalon is populair onder fietsers. Je vindt hem bij Zunderdorp, net boven Amsterdam. Meer info vind je op de Jersey IJssalon Facebook-pagina.

'Goed hè? Zelfgemaakt.'

Vogels kijken

De lente is een feest voor de weidevogels in het IJperveld. En dat is dan weer een feest voor vogelaars. Een prachtige plek om je verrekijker en camera te testen is De Vogelkijkhut, op twee minuten lopen van Bezoekerscentrum IJperveld, bij Watergang. Misschien zie je wel een roerdomp.
landschapnoordholland.nl

ROUTE 1

ODE AAN HET LANDSCHAP

Fietsen in het spoor van kunstenaars, dat is nog eens een mooie manier om een streek te leren kennen. De meerdaagse route Ode aan het Schilderachtige Laag Hollandse Landschap brengt je vanzelf op de mooiste plekjes. Past perfect bij het nationale themajaar 'Ode aan het landschap'.

Wie vanuit Amsterdam Laag Holland intrekt, staat versteld van de abrupte overgang van stad naar platteland. Je hebt het bruisende stadshart nog maar net verlaten, of je fietst al tussen de weilanden door, langs koeien en weidevogels. Voor kunstenaars die de stad willen ontvluchten, is dit al eeuwen een geliefd gebied. Met schildersdoeken, penselen en liters verf trokken ze naar hier om het unieke landschap te vereeuwigen. Vooral in de achttiende en negentiende eeuw kwam er een grote stroom kunstenaars op gang. Zo woonde Claude Monet in 1871 vier maanden in de Zaanstreek. Door grote armoede in de

negentiende eeuw waren veel koopmanswoningen uit de zeventiende en achttiende eeuw noodgedwongen bewoond gebleven en zo behouden voor verval. De Franse oer-impressionist Monet was zo onder de indruk van de typisch Zaanse bouwstijl dat hij tijdens zijn verblijf maar liefst 25 schilderijen en negen schetsen maakte. In het MonetAtelier zie je 25 replica's van de schilderijen van Monet, gemaakt door gerenommeerde Zaanse kunstenaars. Voor een echte Monet zet je koers naar het Zaanse Museum. Daar vind je nog veel meer prachtige schilderijen waarin de Zaanstreek een hoofdrol speelt.

Maar het landschap dat zo mooi vereeuwigd is, zie je in Laag Holland ook zelf overal om je heen. Terwijl je door de Zaanbocht in Wormer fietst, waan je je in het schilderij dat Arnold de Lange hier maakte. Wie elders op de route, in Overleek, een bootje neemt om de polders vanaf het water te bekijken, zal wellicht Jan Toorops bekende schilderij 'Broek in Waterland' herkennen. En ook qua architectuur valt er een hoop te zien: boerderij De Eenhoorn in Middenbeemster is zo mooi dat je hem zelf zou willen vastleggen. Ben je niet zo bedreven met penselen, dan mag je ook gewoon een foto maken.

ting ooit worden. Vanaf de Dijk in Volendam kijk je uit op het decor dat Paul Signac schilderde. In 1875 publiceerde de Franse reiziger en cultuurhistoricus Henry Havard een boek over zijn verblijf in Volendam en Marken. Dat trok nog meer kunstenaars aan, die de Zuiderzeedorpen wel eens met eigen ogen wilden zien. Ze werden niet teleurgesteld. Naast mensen die hier nog altijd in klederdracht liepen, lieten de kunstenaars zich ook inspireren door de zee, de havens en de prachtige luchten. De woeste Zuiderzee bestaat niet meer en ook dorpelingen in klederdracht zijn nagenoeg verdwenen. Maar van het oude Volendam is veel moois bewaard gebleven. Als je langs de haven fietst, stap dan even af om de knusse straatjes van Het Doolhof te voet te ontdekken. Je gaat echt even terug in de tijd.

Lengte 92 km
Route KP73 - 94 - 92 - 93 - 45 - 44 - 47 - 49 - 46 - 6 - 7 - 8 - 9 - 11 - 12 - 13 - 95 - 97 - 98 - 99 - 56 - 55 - 54 - 57 - 1 - 2 - 22 - 21 - 15 - 19 - 17 - 12 - 74 - 50 - 73
Startpunt Je kunt starten waar je wilt.
Praktisch Heb je geen tijd voor de hele tocht? Fiets dan een van de drie deelroutes van ieder zo'n 40 kilometer. Kijk voor routeinfo en overnachtingstips op laagholland.com

Kunstenaarskolonie

Wie in deze streek denkt aan kunst, kan niet om Leendert Spaander heen. Eind negentiende eeuw was hij eigenaar van het enige hotel in Volendam. Om toeristen naar zijn hotel te trekken, vertrok hij elke winter met zelfgeproduceerde ansichtkaarten naar het buitenland om kunstenaars over te halen zijn dorp te bezoeken en te schilderen. Op deze manier werd Hotel Spaander een ontmoetingsplek voor artistiek talent uit alle windstreken - en groeide Volendam uit tot een ware kunstenaarskolonie. Leuk weetje: Paul Signac betaalde zijn verblijf in Hotel Spaander met een kunstwerk - het zou de duurstbetaalde overnach-

Beemster: verkaveld volgens De Gulden Snede van Da Vinci

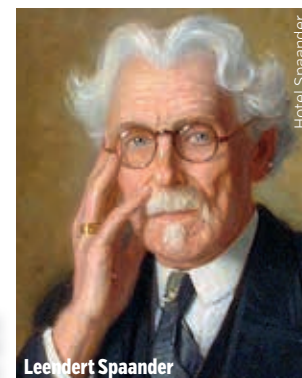
Marco van Middelkoop

Kunstig landschap

Kunstenaars hebben niet alleen het landschap vastgelegd. Architecten en ingenieurs hebben het ook voor een flink deel ontworpen en ontwikkeld. Neem droogmakerij De Beemster. Bij de inrichting van dit nieuwe land hielden landmeters Sinck en Staets ook rekening met de schoonheid van het landschap. Met de Gulden Snede van Leonardo Da Vinci als leidraad werd het landschap aan de tekentafel verdeeld in gelijke delen. De droogmakerij is niet voor niets uitgeroepen tot Unesco-werelderfgoed. Vanaf de ringdijk heb je mooi zicht op de bijzondere structuur van de polder en het grote verschil in waterniveau met het omliggende land.

Het Purmerends Museum is gevestigd in het oude gemeentehuis

Leendert Spaander

Hotel Spaander

LANGS DE ROUTE

Dorpswandeling Volendam

Als je toch in Volendam bent, doe dan eens de wandelroute van app izi.TRAVEL: Volendam Kunstenaarsdorp. Je gaat samen met Leendert Spaander op pad en leert waarom kunstenaars zo dol waren op Volendam. izi.travel

De Poelboerderij

Een uitstekende startplek voor een fiets- of vaartocht door natuurgebied Wormeren Jisperveld. In dit bezoekerscentrum, gevestigd in een oude boerderij, geven vrijwilligers je informatie over het gebied. En ook heel belangrijk: er is koffie! [bezoekerscentrum poelboerderij.nl](http://bezoekerscentrum.poelboerderij.nl)

Anton Heyboer Art Gallery

De excentrieke kunstenaar Anton Heyboer woonde tot aan zijn dood in 2005 met

zijn vijf vrouwen in Den IJp en maakte er tienduizenden werken. Zijn kleurrijke oude huis is nu de Anton Heyboer Art Gallery. anton-heyboer.nl

B&B Saenliefde

Een sfeervolle B&B, in een authentiek pakhuis aan de Zaan: dit monument stamt uit 1680! Geniet van de fantastische ligging, de tuin, de ruime kamers met luxe bedden en het gevarieerde ontbijt met streekproducten. saenliefde.nl

Het Weeshuis

In dit prachtige zestiende-eeuwse pand in het centrum van Monnickendam vind je een touwslagerij, glasatelier en een theeschenkerij met een prachtige tuin aan het water. Lunchen kan ook, met bijvoorbeeld het bekroonde broodje 'Monnickenduck'. Of huur een kano om het

mooie Monnickendam vanaf het water te verkennen. weeshuismonnickendam.nl

Pannenkoek de Appel

Niet alleen pannenkoeken, ook gezonde Poke Bowls, warme appeltaart en verse smoothies staan hier op het menu. In recreatiegebied Het Twiske. pannenkoekdeappel.nl

B&B Bardot

Er zijn twee luxe kamers en een mooie serre voor ontbijt of een borrel. Maar het pronkstuk van B&B Bardot in Purmerend is zonder twijfel de keuken. De gastheer en gastvrouw runden eerdere enkele befaamde restaurants. Een perfecte verwenplek voor vermoeide fietsers. bnbbardot.nl

Da Piera

Biologisch lunchcafé op een van de mooiste plekjes in Monnickendam. Een superstek, ook voor koffie met gebak. dapiera.nl

Rikkies

Onlangs overgenomen en leuk om even aan te doen: het schattige Rikkies in het al even pittoreske IJpendam. Een minisupermarkt, met veel biologische streekproducten en lokale bieren. En vergeet op mooie dagen het IJshoekje niet. rikkies.nl

THEETUIN OVERLEEK

Van verse taarten tot sandwiches, scones of limonades: bijna alles wat bij Theetuin Overleek uit de keuken komt is *homemade*. Tafels en stoelen staan her en der ver-

spreid op deze bijzondere genietplek, waar je mooi uitkijkt op het oude veenlandschap, terwijl om je heen honden, katten, kinderen en kippen scharrelen. Een fluisterbootje huren kan er ook! theetuinoverleek.nl

B&B Saenliefde

Marc Dortleijn

Het IJshoekje van Rikkies

Capture One

Theetuin 't Einde

De Appel

Mascha De Vries

Anton Heyboer Art Gallery

Anis terden & Partners

B&B Bardot

Theetuin Overleek

Lunchcafé Da Piera

Piera Leonardi

Het Weeshuis

B&B De Heul

B&B De Heul

Een heerlijke overnachtingsplek, vlak aan de route in Oostzaan, op steenworp afstand van recreatiegebied Het Twiske. Op het erf lopen kippen, geiten en schapen. De eigenaren laten je met liefde de omgeving zien. bbdeheul.nl

Waterland Vakantieland

Paviljoen Smit-Bokkum

Een authentiek Volendams restaurant met een palingerokerij aan huis. En dat niet alleen, boven de rokerij vind je ook nog het Palingsoundmuseum. smitbokkum.nl

Theetuin en Theeschenkerij 't Einde

In Zuiderwoude, in het laatste pand van het piepkleine dorp, vind je dit paradijsje met aan drie kanten vrij uitzicht over de weilanden. Kun je niet kiezen? Bestel een tea complet, met drie stukjes ambachtelijke taart. Er is ook een B&B. ttuin.nl

Theetuin de Neckermolen

Deze gezellige tuin vind je even ten westen van Purmerend aan het Noordhollandsch Kanaal, vlakbij de mooie Neckermolen. Je fietst er vanzelf langs. theetuindeneckermolen.nl

Restaurant De Huiskamer

Een hotspot in Wormer, met ware tovenaars in de keuken en een uniek concept. Het personeel bestaat deels uit Wajong-jongeren. huiskamerwormer.nl

Twiskemolen

Bierderij Waterland

Een biologische bierbrouwerij met proeflokaal, een worstmakerij en bakkerij. Het terras ligt fraai aan de haven van Monnickendam. bierderijwaterland.com

Wetlands Safari

Ontdek het Waterland dat schilders als Ruysdael en Rembrandt inspireerde tijdens een begeleide kano-tocht. Een actieve dag op het water, met streekproductenpicknick op het trilveen. wetlandssafari.nl

Romy's Kitchen

Aan het Europaplein in Volendam ben je dagelijks welkom in deze gezellige, hippe huiskamer. Van het ontbijt tot de taart, alles is bereid met lokale ingrediënten. romyskitchen.nl

De Twiskemolen

Deze monumentale windmolen is nog steeds in bedrijf. Hij bemaalt deels de 650 hectare grote Twiskepolder. De molenaar probeert zo veel mogelijk met de wind te werken. Nederlandse landgeiten houden bomen en struiken weg bij de molen. twiskemolen.nl

Waterland Vakantieland

Overnacht in Monnickendam eens bij Waterland Vakantiehuis. Je hebt de keus uit drie appartementen, waarvan eentje in een Rijksmonument uit 1614. waterlandvakantiehuis.nl

Bijzonder Plekje

Restaurant De Taanketel

Tegen inlevering van deze bon krijg je 10 procent korting op de gehele rekening.

VVV Edam-Volendam

Tegen inlevering van deze bon ontvang je gratis de puzzelwandeltocht 'Gevelstenen en Bovenlichten' door Edam t.w.v. 2 euro.

A Blokdijk

Purmerends Museum

Tegen inlevering van deze bon krijg je het tweede entreekaartje gratis (t.w.v. 6 euro).

Bezoekerscentrum Beemster

Tegen inlevering van deze bon ontvang je bij aankoop van het boekje (met tulpen) Dorpswandeling Middenbeemster 2 vouchers voor een kopje koffie of thee.

1

FietsActief-aanbieding

VVV EDAM-VOLENDAM

Ontdek het mooiste van Edam in één wandeling: van de prachtige geveltjes tot de Kaasmarkt en de oude Damsluis. Wie aan het einde van de wandeling de puzzeluitkomst inlevert, maakt kans op een VVV Card t.w.v. 25 euro.

Damplein 1
1135 BK Edam
vvedamvolendam.nl

Geldig t/m 31 december 2021

2

FietsActief-aanbieding

RESTAURANT DE TAANKETEL

Met zijn seizoensgebonden producten en een ongedwongen sfeer, is dit een leuk plekje om na je fietstocht neer te strijken. Aan de haven van het mooie Marken!

Havenbuurt 1
1156 AL Marken

Geldig tot 9 juli 2021

3

FietsActief-aanbieding

**BEZOEKERSCENTRUM
BEEMSTER**

Al wandelend leer je van alles over de historie van Middenbeemster. Leuk als de tulpen in bloei staan, maar ook buiten het seizoen.

Middenweg 185
1462 HJ Middenbeemster
Of bestel vooraf online op
visitbeemster.nl/webshop

Geldig t/m september 2021

4

FietsActief-aanbieding

PURMERENDS MUSEUM

In het hart van Purmerend, midden op de Kaasmarkt, leer je alles over de geschiedenis van de oude marktstad, ooit strategisch gelegen tussen de meren Beemster en Purmer.

Kaasmarkt 20
1441 BG Purmerend
purmerendsmuseum.nl

Geldig t/m 31 december 2021

Gemeente Purmerend, Pim de Vries

Jachthaven Purmerend

Purmerend: de huiskamer van Laag Holland

Naar een lekkere maaltijd, leuke borrelplek of goede koffie met gebak hoef je in Purmerend nooit ver te zoeken. Wist je dat de Koe-markt het grootste aantal horecagelegenheden per vierkante meter in Nederland telt? **Biercafé de Bonte Koe** is een van de oudste adresjes. Het pand dateert uit 1844 en je ziet er schilderijen die het café al sieren sinds 1897. Het moderne

Restaurant de Stallen vind je op een plek waar ooit koeien en paarden stonden tijdens de veemarkt. De oude drinkbakken en de beugels waar het vee aan vast werd gemaakt, zijn er nog! In de open keuken gaan ze graag voor je aan de slag met de bijzondere grill: de Big Green Egg. Ga ook eens lunchen bij **Rozemeijer** op Padjedijk. Doe mij maar een broodje... Het is hier moeilijk kiezen!

Lokale specialiteiten proef je bij **Bakkerij Harry de Groot**, bekend om zijn Kloosterkoek en Purmerendse Plateeltje. **Slijterij Breebaart** heeft bijzondere lokale jenevers en bitters, zoals Handjeklap, Akkefietje en Kletskaus. De stad leer je kennen in het **Purmerends Museum**, aan de historische Kaasmarkt. Of loop eens de Grachten-wandeling, gratis te downloaden via laagholland.com.

Zaanse Schans

Werk Bink

ROUTE 2 MOLENROUTE ZAANSTREEK

De Molenroute voert je niet alleen langs bijzondere molens, maar ook langs prachtig industrieel erfgoed uit de negentiende eeuw.

Ooit stonden in de Zaanstreek meer dan duizend molens. Vele daarvan zijn door de eeuwen heen verdwenen, maar een aantal industriemolens konden worden gereed. De historische bouwwerken produceren nog steeds olie, papier, meel en hout. De Molenroute rijgt deze bijzondere molens in Zaanstad, Oostzaan en Wormerland aaneen. En dat niet alleen: langs het traject vind je nog meer sporen van bedrijvigheid uit het verleden.

Herbestemming

In de Zaanstreek vind je veel prachtige voorbeelden van 'herbestemming'. Fabrieken langs de Zaan, kerken die leeg zijn komen te staan en gebouwen die hun functie

Dirk Brand

verloren, kregen een herbestemming. De zogenaamde Industrieband herbergt prachtige historische pakhuizen aan de Zaan. Namen als Java, Batavia en Saigon op deze gebouwen verwijzen naar de verre oorden waar de handel vroeger vandaan kwam. Om de vele honderden kilo's rijst te kunnen dragen, werden de pakhuizen voorzien van stevige constructies. Een van die oude, markante panden langs de Zaan is De Adelaar,

Dirk Brand

Czaar Peterhuisje

Replica van Beschuitstoren Wormer uit 1620

Gedrukt op fotografie

met letterlijk een reusachtige adelaar op het dak. Deze voormalige zeepziederij is nu het hoofdkantoor van modemerik Vanilia. Als eerbetoon wordt er ook weer zeep gemaakt. Even voorbij de Adelaar vind je de Zaanbocht, een leuke winkelstraat om even af te stappen voor een hapje of een drankje, en te shoppen bij de hippe winkeltjes, met prachtig uitzicht over de Zaan en het industrieel erfgoed.

Verboden terrein

Het mysterieuze Hembrugterrein was ooit het streng beveiligde hart van de Stelling van Amsterdam, een terrein waar defensie lange tijd wapens en munitie produceerde. Op sommige plekken kan de natuur nu

ongestoord zijn gang gaan, en een deel van de gebouwen is vervallen. Andere panden zijn juist prachtig gerestaureerd. Het is het habitat geworden van creatieve ondernemers, die er horeca en andere initiatieven zijn gestart. In Wormer kom je langs een replica van de Beschuitstoren uit 1620. De torenklok vertelde de beschuitbakkers wanneer ze hun vuren mochten opstoken. De Wormer en Jisper beschuitbakerijen waren gevestigd in kleine houten panden. Om het brandgevaar te beperken werd in 1605 bepaald dat 's avonds tussen zes en

twaalf niet gebakken mocht worden. Een klok was dan wel handig. De toren is gesloopt in 1896, maar is in 2018 herbouwd aan de Dorpsstraat, vijftig meter van de originele plek.

Lengte De route bestaat uit twee delen: route west (21 km) en route oost (32 km)
Route Te koop voor € 2,50 zaanstore.nl/molenroute
Startpunt Bij de Zaanstore op het Stadhuisplein in Zaandam, waar de route ook te koop is.

Praktisch
 Voor meer info over de Zaanstreek kijk je op zaans.nl

De Tweekoppige Phoenix

Floor van der Vlist

Hembrugterrein

C. Eeftink, Schattonberk

Industriewand Wormer

Mike Bink

LANGS DE ROUTE

Zaanstore

De geur van cacao, het groen van de houten huisjes en de smaak van Zaanse mosterd: de Zaanstore, het VVV-punt in Zaandam, is een typisch Zaanse belevenis. De Molenroute Zaanstreek koop je hier, of in webshop zaanstore.nl

Wereld van Windmolens

In dit museum leer je alles over de geschiedenis en de betekenis van de Nederlandse windmolen. Het verhaal bestrijkt dik drie eeuwen Zaanse industriemolens. Aan de noordzijde van de Zaanse Schans. zaanschemolen.nl/molenmuseum

Zaanbocht

In de Zaanbocht vind je geen winkelketens, wel specialistische zaken met betrokken eigenaren die de handen ineen hebben geslagen. Alle leuke adresjes in de straat vind je nu ook bij elkaar op één site: indezaanbocht.nl

Hembrug Museum

Hier leer je alles over de wapen- en munitiefabriek die vanaf het einde van de negentiende eeuw tot 2003 in Zaandam gevestigd was. zaansmuseum.nl/hembrugmuseum

Museum of Humanity

Elk mens is het waard om waardig in beeld te worden gebracht, vindt documentair fotograaf Ruben Timman. Hij portretteerde over de hele wereld duizenden mensen, zo puur mogelijk. Resultaat: een indringende collectie. Te zien op het Hembrugterrein. museumofhumanity.nl

Lab-44

Een leuk industrieel adres op het Hembrugterrein met een keur aan 'smaakmakers'. Turks eten bij Nur Culinaire, sambal proeven bij Ministry of Spicy Business en afblussen met HOOP Bier. Allemaal lokaal gemaakt. lab-44.nl

Zaandam anno 1725

Met de app 'Zaandam anno 1725' schakel je moeiteloos tussen het Zaandam van toen en nu. Bekijk het Czaar Peterhuisje toen de Russische tsaar Peter de Grote er verbleef. Gratis in Google Play en App Store

Batavia 1894

Pakhuis Batavia werd in 1894 gebouwd in de 'Hollandse renaissance', toen het allemaal wat frivoler mocht. In het pakhuis is nu grandcafé Batavia 1894 gevestigd. Met een van zonnigste terrassen van de regio. batavia1894.nl

De Hofjes

Vanaf het flinke terras van dit café-restaurant in Wormer kijk je groots uit over het Wormer- en Jisperveld. Er is een eigen aanlegsteiger aan de Poel, waar het in de zomer wemelt van de bootjes. De Hofjes heeft ook zes hotelkamers. dehofjes.com

Schermer

De Rijp

ROUTE 3

HARING & HENNEPROUTE

De Eilandspolder is een prachtig waterrijk veenweidegebied dat ooit ingeklemd lag tussen het Schermer- en Beemstermeer. Tijdens deze dijkentocht leer je van alles over de strijd van de bewoners tegen het water, over het rijke zeevaartverleden en over de droogleggingen.

Tijdens deze tocht om en door de Eilandspolder fiets je langs dorpen als De Rijp, Spijkerboor, West-Graftdijk en Driehuizen en geniet je van het uitgestrekte weidelandschap. Hoe hier ooit werd gewerkt, gewoond, bedijkt en ontgonnen, leer je fietsenderwijs. Dit is historische grond. Je bent hier midden in het Land

van Leeghwater, de voortuin van Alkmaar. Een gebied dat ooit niet alleen van landbouw leefde, maar ook van haringvisserij en walvisvaart, dijken en molens. Eeuwenlang strenden de bewoners tegen het water. Met vallen en opstaan werd die strijd uiteindelijk gewonnen, met hulp van dijken, molens en een hoop doorzettingsvermogen.

Resultaat is het uitzonderlijke landschap waarin je nu rondfiets. Het Land van Leeghwater is aangewezen als Nationaal Landschap vanwege haar 'cultuurhistorische, natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten'. De mooiste plekken van het Land van Leeghwater zijn De Schermer met haar molens, de dorpen

Graft en de Rijk én niet te vergeten de bijzondere Eilandspolder. Ze liggen allemaal aan de Haring & Henneproute.

Van meer naar polder

De Schermer was ooit één grote watermassa. Na de Beemster en de Purmer was het in 1633 aan de beurt voor drooglegging. Het was een aardig diep en breed meer, maar dankzij 52 watermolens was het toch in twee jaar tijd leeg. Elf van deze molens zijn bewaard gebleven. Ze staan statig in het landschap, als herinnering aan het roemruchte verleden. Het stuk land dat vroeger ingeklemd lag tussen het Schermermeer en het Beem-

stermeer, heette het Schermereiland. Nu kennen we dat als de Eilandspolder. Dankzij de drassige en voedselrijke veenbodem is dit een paradijs voor vogels én vogelliefhebbers. Weide- en watervogels als de grutto, kievit, smient en wintertaling zijn hier graag geziene gasten, net als zeldzame moerasvogels als de roerdomp en de karekiet. Dit eeuwenoude, oer-Hollandse landschap is

Graft

Rick Akkerman

ook een heerlijk gebied voor een fietstocht terug in de tijd. Deze route volgt precies de contouren van het oude Schermereiland.

Zeelui in de polder

Met nog geen duizend inwoners is Graft een van de allerkleinste dorpen in Laag Holland, maar het kent wel een rijke geschiedenis. Dit is een van de oudste nederzettingen op het Schermereiland. De halve beroepsbevolking verdiende hier ooit zijn brood in de haringvangst. Met de droogleggingen verdween de directe verbinding met zee. Veel reders stapten daarop over op de walvisvaart. Ze voeren vanaf Zaandam en Amsterdam en lieten de vangst naar Graft en De Rijk brengen, waar de bevolking walvistraan verwerkte tot olie of vet. Zo bleef de werkgelegenheid behouden. Anderen verdienden hun geld op de boerderij, in een van de hennepmolens of in de lijnbaan. Graft telt 45 monumenten, met als paradedepaardje het raadhuis. Daarnaast ligt iets bijzonders: de zerkenvloer van een oude kerk. Die is afgebroken, maar de vloer met 157 zerken bleef bewaard.

Ontdek De Rijk

In de dorpen langs de route vind je tekst- en beeldpanelen met allerlei informatie.

© Cartographics.nl

Juffertje in 't Groen

De Rijk

Rick Akkerman

Het Houten Huis

David Peskens

Op diverse locaties zijn ook kleine exposities ingericht, in bijzondere monumenten zoals de Grote Kerk van Schermerhorn en in de Noordeinder Vermaning. In De Rijk vind je de meeste van dit soort locaties: Het Walhuis, raadhuis de Waag, de Hervormde Kerk en het Museum In 't Houten Huys. De Rijk is een van de mooiste dorpjes in dit gebied. Het is tevens de geboorteplaats van Jan Adriaanszoon Leeghwater, de ingenieur achter de droogleggingen. Hier wandel je zo zijn wereld binnen. De Rijk was destijds een van de rijkste dorpen van Holland, wat je terugziet in de statige kapiteins- en rederswoningen. Het is een leuke plaats om even af te stappen: tegenwoordig vind je er veel galeries, ateliers en kunstwinkeltjes.

Lengte 23,8 km

Route K27 – 28 – 29 – 61 – 60 – 58 – 80 – 81 – 82 – 27

Startpunt Op knooppunt 27 [Schermerhorn], maar je kunt in feite overal opstappen.

LANGS DE ROUTE

Juffertje in 't Groen

Dit is een lief vierpersoonsvakantiehuisje, aan de ringvaart direct naast natuurgebied de Eilandspolder. Met twee fietsen en twee kano's, een buitendouche en een buitenligbad met een verpletterend mooi uitzicht. Leuk: ze verhuren ook een tjalk op het Alkmaardermeer. juffertjeinhetgroen.holiday

Museummolen

In Schermerhorn vind je drie molens op een rij die helpen met de drooglegging. Het zicht op het trio biedt een prachtig oer-Hollands plaatje. De middelste is de Museummolen. Je leert hier alles over het gebied, de mensen die er woonden en uiteraard over hoe je met behulp van wind een meer leegpompt. museummolen.nl

Museum In 't Houten Huis

Dit museum vertelt tot in detail het verhaal dat we hiernaast in het kort uit de doeken hebben gedaan. Je krijgt hier een mooi overzicht van de rijke historie van het Schermereiland en zijn bewoners, met onder meer aandacht voor de haringvisserij. hethoutenhuis.nl

De Vriendschap

Fijn terrasje, waar je lekker met de voeten in het gras aan het water kunt zitten: Café-Restaurant De Vriendschap ligt in het dorp Driehuizen, aan de rand van de Eilandspolder. Je eet er misschien wel de lekkerste pannenkoek van Nederland. Je kunt er ook elektrische fluisterbootjes huren. devriendschapdriehuizen.nl

Podcast 22 'fluisterende' molens

De molens van Noord-Holland maakten ooit nieuw land en lieten de economie bloeien. Wat kunnen we van ze leren in onze moderne strijd tegen het water? 22 molens vormen sinds dit voorjaar gezamenlijk het Geheim Genootschap van Fluisterende Molens. En die

kun je bezoeken aan de hand van zeven routes in de app izi.TRAVEL. In een podcast reist Roos Schlikker met je mee en vanaf juli zijn er ook 22 games: voor iedere molen één. Hoe meer molens je bezoekt, hoe hoger je score. **fluisterendemolens.nl**
oceanhetlandschap-nh.nl

Dit is een uitgave van New Skool Media B.V. i.s.m. Bureau Toerisme Laag Holland
Directie: Erwin van Luit
Uitgever: Pim Osterhaus
Adres: FietsActief, Spaklerweg 53, 1114 AE Amsterdam, 020-21 05 330
E-mail: redactie@fietsactief.nl
Internet: www.fietsactief.nl
Hoofdredacteur: Katalijn Verel
Artdirection: Ingeborg Berghuijs
Redactie: Githa de Kuysse
Productie: Linda Korsten
Eindredactie: Patrick Oxsener
Marketing: Natascha Klene, Talitha Marges
Druk: Pijper Druk
Klantenservice: Voor vragen over abonnementen bel 020-89 47 550

 Provincie Noord-Holland
 NEWSKOOLMEDIA
© 2021 Dit streekgidsje is een gratis uitgave van New Skool Media B.V. en hoort bij *FietsActief* editie 2021-4. Niets uit deze uitgave mag in zijn geheel of gedeeltelijk worden vervoerd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand of openbaar worden gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever sluit iedere aansprakelijkheid voor schade als gevolg van druk- en zetfouten uit.

TOERTOCHT LANGS DE WATERLINIE

Het themajaar Ode aan het Landschap draait niet alleen om natuur. Zeker niet in Laag Holland, waar mensen het land grotendeels zelf vormden. Tijdens de Hollandse Waterlinies Fietstour zie je een mooi voorbeeld van hoe onze historie soms letterlijk verborgen ligt in het landschap.

De Nieuwe Hollandse Waterlinie en Stelling van Amsterdam werden in de negentiende eeuw gebouwd om het westen van Nederland en de hoofdstad te beschermen. Tegenwoordig vormen de forten een groene oase van rust. Om dit mooie landschapsfenomeen in de schijnwerpers te zetten, wordt dit jaar de Hollandse Waterlinies Fietstour georganiseerd. Van 40 tot 300 kilometer, voor iedere fietsliefhebber is er wel een mooie route te vinden.

Erfgoed van wereldformaat
Op 19 juni kunnen recreatieve fietsers op diverse locaties

opstappen voor een fraaie fietsroute van 40 of 60 kilometer. In Laag Holland start de tocht bij Fort Benoorden Purmerend, vanaf daar rij je langs de forten van de Stelling van Amsterdam. Onderweg kun je afstappen voor interessante rondleidingen in de forten. Of laat een boswachter je alles vertellen over de plaatselijke

natuur. Je komt meer te weten over de Stelling van Amsterdam dan je voor mogelijk hield. De volgende dag, 20 juni, is er voor de racefietsers. En die staat een geweldige uitdaging te wachten: langs de hele Hollandse Waterlinie fietsen in één dag. Naast de volle 300 kilometer zijn er ook routes van 100 en 200 kilometer. In Laag Holland stap je op bij Fort Benoorden Purmerend. **hollandsewaterlinies fietstour.nl**

Als het evenement op 19 en 20 juni niet kan doorgaan, zal het worden verplaatst. Kun je niet op de nieuwe datum? Dan krijg je je geld terug.

Pascalien Bloemdal

 EuroParcs
Resort Poort van Amsterdam

EuroParcs
beleef het!

Unieke ligging aan het markermeer,
op slechts 15 min van Amsterdam

Verblijf in een van de luxe
vakantiewoningen in oud-Amsterdamse en
oud-Waterlandse stijl

Boek nu via www.europarcs.nl

Ilx wat je niet mag missen in laag holland

Monnickendam

laagholland.com/waterland

Edam

laagholland.com/edam-volendam

De Stelling van Amsterdam

laagholland.com/stellingvanamsterdam

De Schermer Molens

laagholland.com/schermermolens

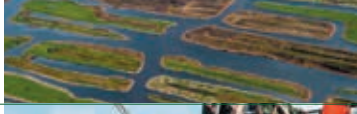
Purmerend

laagholland.com/purmerend

Oostzanerveld

laagholland.com/oostzaan

Zeilen op het Markermeer

laagholland.com/zeilenophetmarkermeer

Broek in Waterland

laagholland.com/waterland

Werelderfgoed De Beemster

laagholland.com/beemster

Vogelkijkhut in het Ilperveld

laagholland.com/vogelkijkhut

Laagste punt van Noord-Holland

laagholland.com/laagstepuntnoordholland

